

Labklājības ministrijas paskaidrojums par valsts speciālā budžeta izpildi 2015. gadā.

Funkcijas: izstrādāt sociālās aizsardzības politiku, organizēt un koordinēt sociālās aizsardzības politikas īstenošanu, nodrošinot sociālās apdrošināšanas iemaksām atbilstošu ienākumu aizvietošanu sociālā riska iestāšanās gadījumā – iestājoties pensijas vecumam, iegūstot invaliditāti, zaudējot apgādnieku, slimības, bezdarba un paternitātes gadījumā, pirmsdzemdību un pēcdzemdību periodā, kopjot bērnu, ciešot darba negadījumā vai saslimstot ar arodslimību, kā arī īstenot valsts pārvaldes funkciju sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu administrēšanas jomā.

1. Finansiālo rādītāju kopsavilkums 2015. gada 12 mēnešos:

1.2. Speciālais budžets

<i>euro</i>							
Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada 12 mēnešu izpilde	Pārskata perioda plāns	Pārskata perioda izpilde	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas	Pārskata perioda plāna un izpildes starpība	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas (procentos)	Pārskata perioda izpilde pret pārskata perioda plānu (procentos)
1	2	3	4	5=4-2	6=3-4	7=4:2x100-100	8=4:3x100
Ieņēmumi	2 222 106 329	2 312 407 803	2 294 241 043	72 134 714	18 166 760	3,2	99,2
Nodokļu ieņēmumi	1 976 120 341	2 070 639 815	2 048 745 422	72 625 081	21 894 393	3,7	98,9
Nenodokļu ieņēmumi	34 179 044	34 740 599	39 662 322	5 483 278	- 4 921 723	16,0	114,2
Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	25 414	16 105	2 067	-23 347	14 038	-91,9	12,8
Transferti	211 781 530	207 011 284	205 831 232	-5 950 298	1 180 052	-2,8	99,4
Izdevumi – kopā	2 121 754 498	2 205 415 074	2 203 109 092	81 354 594	2 305 982	3,8	99,9
Atlīdzība	10 604 059	10 629 571	10 624 828	20 769	4 743	0,2	100,0
Atalgojums	8 144 366	8 157 325	8 157 325	12 959	0	0,2	100,0
Finansiālā bilance	100 351 831	106 992 729	91 131 951	x	x	x	x
Naudas līdzekļi	-100 448 635	-106 992 729	-92 300 831	x	x	x	x
Valsts speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas (palielinājums (-) vai samazinājums (+))	-100 351 831	-106 992 729	-91 131 951	x	x	x	x
Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	96 804		1 168 880	x	x	x	x

tai skaitā:

Valsts pamatfunkciju īstenošana

<i>euro</i>							
Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada 12 mēnešu izpilde	Pārskata perioda plāns	Pārskata perioda izpilde	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas	Pārskata perioda plāna un izpildes starpība	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas (procentos)	Pārskata perioda izpilde pret pārskata perioda plānu (procentos)
1	2	3	4	5=4-2	6=3-4	7=4:2x100-100	8=4:3x100
Ieņēmumi	2 222 106 329	2 312 407 803	2 294 241 043	72 134 714	18 166 760	3,2	99,2
Nodokļu ieņēmumi	1 976 120 341	2 070 639 815	2 048 745 422	72 625 081	21 894 393	3,7	98,9

Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gada 12 mēnešu izpilde	Pārskata perioda plāns	Pārskata perioda izpilde	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas	Pārskata perioda plāna un izpildes starpība	Pārskata perioda izpildes un iepriekšējā gada 12 mēnešu izpildes izmaiņas (procentos)	Pārskata perioda izpilde pret pārskata perioda plānu (procentos)
1	2	3	4	5=4-2	6=3-4	7=4:2x100-100	8=4:3x100
Nenodokļu ieņēmumi	34 179 044	34 740 599	39 662 322	5 483 278	- 4 921 723	16,0	114,2
Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	25 414	16 105	2 067	-23 347	14 038	-91,9	12,8
Transferti	211 781 530	207 011 284	205 831 232	-5 950 298	1 180 052	-2,8	99,4
Izdevumi – kopā	2 121 754 498	2 205 415 074	2 203 109 092	81 354 594	2 305 982	3,8	99,9
Atlīdzība	10 604 059	10 629 571	10 624 828	20 769	4 743	0,2	100,0
Atalgojums	8 144 366	8 157 325	8 157 325	12 959	0	0,2	100,0
Finansiālā bilance	100 351 831	106 992 729	91 131 951	x	x	x	x
Naudas līdzekļi	-100 448 635	-106 992 729	-92 300 831	x	x	x	x
Valsts speciālā budžeta naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas (palielinājums (-) vai samazinājums (+))	-100 351 831	-106 992 729	-91 131 951	x	x	x	x
Akcijas un cita līdzdalība komersantu pašu kapitālā	96 804		1 168 880	x	x	x	x

2. Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos pa programmām (apakšprogrammām):

2.1. Valsts pamatfunkciju īstenošana

04.00.00 Valsts sociālā apdrošināšana

Programmas mērķis - nodrošināt valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumus sociāli apdrošinātām personām sociālo risku iestāšanās gadījumos.

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 2 203 109,1 tūkst. euro, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 81 354,6 tūkst. euro vai 3,8%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- 20, 8 tūkst. euro – izdevumi atlīdzībai;
- 80 346,1 tūkst. euro – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, t.sk.:
15 427,7 tūkst. euro – valsts pensiju speciālajā budžetā;
16 987,5 tūkst. euro – nodarbinātības speciālajā budžetā;
2 909,1 tūkst. euro – darba negadījumu speciālajā budžetā;
45 021,8 tūkst. euro – invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā.

Izdevumu palielinājumu sociālajiem pabalstiem galvenokārt ietekmēja pensiju apmēra palielināšanās saistībā ar pensiju indeksāciju 2014.gada oktobrī un 2015.gada oktobrī, kā arī bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaita un vidējā apmēra palielināšanās, darba negadījumu pakalpojumu saņēmēju skaita un pabalsta vidējā apmēra pieaugums, atlīdzību par papildu pakalpojumiem saistībā ar nelaimes gadījumiem darbā vai konstatētu arodslimību skaita pieaugums, slimības un maternitātes pabalsta saņēmēju skaita un vidējā apmēra palielināšanās, ko galvenokārt ietekmēja pabalsta apmēra ierobežojumu atcelšana no 2015.gada 1.janvāra. Papildus tam, ievērojami palielinājās vecāku pabalsta saņēmēju skaits, kas izskaidrojams ar izmaiņām šo pabalstu izmaksu kārtībā, jo, sākot ar 2014.gada 1.oktobri, vecākiem ir tiesības izvēlēties arī ilgāku (līdz bērna 1,5 gada vecumam) pabalsta saņemšanas termiņu. Palielinājums bija arī

pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksas sakarā ar iemaksu maksimālā apmēra atjaunošanu 2014.gadā.

- 2,3 tūkst. *euro* – izdevumu palielinājums starptautiskās sadarbības maksājumiem;
- 3 603,2 tūkst. *euro* – uzturēšanas izdevumu transferti;
- 199,3 tūkst. *euro* – izdevumi pamatkapitāla veidošanai (Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālajā budžetā).

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- 170,6 tūkst. *euro* – izdevumi precēm un pakalpojumiem (tai skaitā izdevumu samazinājums 160,5 tūkst. *euro* apmērā Nodarbinātības valsts aģentūras izdevumiem aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu nodrošināšanai);
- 2 646,6 tūkst. *euro* – subsīdijām un dotācijām (tai skaitā izdevumu samazinājums 2 638,2 tūkst. *euro* apmērā Nodarbinātības valsts aģentūras izdevumiem aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu nodrošināšanai, kā arī 8,4 tūkst. *euro* darba negadījumu speciālā budžeta izdevumi).

04.01.00 „Valsts pensiju speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis - kompensēt sociāli apdrošinātām personām ienākumu zaudējumu, iestājoties pensionēšanās vecumam un aizejot pensijā, zaudējot apgādnieku.

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 1 669 741,7 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 15 296,1 tūkst. *euro* vai 0,9%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **17 694,5 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko galvenokārt ietekmēja pensiju apmēra indeksācija, kas veikta 2014.gada oktobrī un 2015.gada oktobrī. Palielinājumu ietekmēja vecuma pensijas apmēra palielināšanās par 6,06 *euro* vidēji mēnesī (no 281,89 līdz 287,95 *euro*) jeb 2,1%, Augstākās Padomes deputātu pensijas saņēmēju skaita palielināšanas par 3 personām (no 91 personas līdz 94 personām) jeb 3,3% un apmēra palielināšanās par 63,11 *euro* vidēji mēnesī (no 1 742,91 *euro* līdz 1 806,02 *euro*) jeb 3,6%, apbedīšanas pabalsta apmēra palielināšanās par 11,09 *euro* vidēji mēnesī (no 437,08 *euro* līdz 448,17 *euro*) jeb 2,5% un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 2 169 850 *euro* (no 10 355 *euro* līdz 2 180 205 *euro*).

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku vecuma pensiju izmaksai un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai 2015.gada beigās, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2015.gada 23.novembra rīkojumu Nr. 465 minēto pakalpojumu izmaksai tika piešķirti papildus līdzekļi 22 553,8 tūkst. *euro* apmērā, tai skaitā:

- vecuma pensiju izmaksai 19 759,4 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar pensijas apmēra vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā, tajā skaitā izdevumu pieaugums saistībā ar citas valsts piešķirtās pensijas izmaksām Latvijas iedzīvotājiem saskaņā ar starptautiskajiem sadarbības līgumiem;
- pārmaksāto iemaksu atmaksai 2 794,3 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar 2015.gada izpildes tendencēm, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **2 266,8 tūkst. *euro*** – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā saņēmēju skaita samazināšanās par 976 personām vidēji

mēnesī (no 17 759 personām līdz 16 783 personām) jeb 5,5%, pensijas saskaņā ar speciāliem lēmumiem saņēmēju skaita samazināšanās par 7 personām vidēji mēnesī (no 46 personām līdz 39 personām) jeb 15,2% un pensijas vidējā apmēra mēnesī samazināšanās par 11,12 *euro* (no 25,99 *euro* līdz 14,87 *euro*) jeb 40,3%, izdienas pensijas saņēmēju skaita samazināšanās par 273 personām vidēji mēnesī (no 3 454 personām līdz 3 181 personai) jeb 7,9%, kaitējuma atlīdzības Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām saņēmēju skaita samazināšanās par 5 personām (no 42 personām līdz 37 personām) jeb 11,9% un atlīdzības vidējā apmēra mēnesī samazināšanās par 7,00 *euro* (no 108,05 *euro* līdz 101,05 *euro*) jeb 6,5%, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam saņēmēju skaita samazināšanās par 20 personām (no 497 personām līdz 477 personām) jeb 4,0%, un izdevumu samazināšanās saistībā ar Eiropas Savienības pensiju shēmai pārskaitītā pensiju kapitāla summas samazināšanos par 36,5%;

- **131,6 tūkst. euro** vai 1,5% – izdevumu samazinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem, ko ietekmēja atskaitījumi budžeta administrēšanai saistībā ar budžeta ieņēmumu īpatsvara samazināšanos no 74,47% 2014.gadā līdz 72,27% 2015.gadā.

04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis –

- 1) *kompensēt ienākumu zaudējumu bezdarba gadījumā;*
- 2) *īstenot aktīvās darba tirgus politikas pasākumus, t.sk. aktīvos nodarbinātības pasākumus (nodrošināt bezdarbnieku apmācību, pārkvalifikāciju un kvalifikācijas paaugstināšanu, neformālās izglītības iegūvi, kā arī materiāli atbalstīt bezdarbniekus apmācības, pārkvalifikācijas, kvalifikācijas paaugstināšanas, neformālās izglītības ieguves un algoto pagaidu sabiedrisko darbu laikā, veicināt bezdarbnieku atgriešanos darba tirgū) un preventīvos bezdarba samazināšanas pasākumus.*

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 130 733,6 tūkst. euro, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 20 809,3 tūkst. *euro* vai 18,9%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **17 007,8 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja bezdarbnieku pabalsta saņēmēju skaita pieaugums par 2 221 personu vidēji mēnesī (no 35 849 personām līdz 38 070 personām) jeb 6,2% un pabalsta apmēra pieaugums par 25,38 *euro* vidēji mēnesī (no 198,12 *euro* līdz 223,50 *euro*) jeb 12,8% un pārmaksāto sociālās apdrošināšana iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 131 123 *euro* (no 247 *euro* līdz 131 370 *euro*). Bezdarbnieka pabalsta vidējā apmēra palielināšanos galvenokārt ietekmēja t.s. „pabalstu izmaksu griestu” atcelšana no 2015. gada, kas tika noteikta atbilstoši likumam „Par valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009.gada līdz 2014.gadam”.

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku bezdarbnieku pabalstu izmaksai un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai 2015.gada beigās, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2015.gada 23.novembra rīkojumu Nr.465 minēto pakalpojumu izmaksai tika piešķirti papildus līdzekļi 6 150,6 tūkst. *euro* apmērā, tai skaitā:

- bezdarbnieka pabalsta izmaksai 5 979,1 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā;
- pārmaksāto iemaksu atmaksai 171,4 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar 2015.gada izpildes tendencēm, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā.

- **6 620,4 tūkst. euro** jeb 38,1% izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem. Izdevumu palielinājumu 3 598,8 tūkst. euro apmērā ietekmēja Nodarbinātības valsts aģentūras īstenotais aktīvās nodarbinātības pasākums „Algoti pagaidu sabiedriskie darbi”, kas 2014.gadā tika īstenots Eiropas Sociālā fonda projekta „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās” ietvaros. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī iemaksu palielināšanās pensiju apdrošināšanai par 2 850,7 tūkst. euro jeb 17,5%, kas saistīta ar personu, par kurām veicamas iemaksas, skaita palielināšanos par 2 407 personām vidēji mēnesī (no 33 591 personas līdz 35 998 personām) jeb 7,2% un veikto iemaksu apmēra pieaugumu par 3,89 euro vidēji mēnesī (no 40,48 euro līdz 44,37 euro) jeb 9,6%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī atskaitījumi budžeta administrēšanai 170,9 tūkst. euro apmērā, sakarā ar budžeta ieņēmumu īpatsvara pieaugumu no 4,52% 2014.gadā līdz 5,82% 2015.gadā.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **160,5 tūkst. euro** vai 48,9% izdevumu samazinājums precēm un pakalpojumiem saistīts ar Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizāciju, tai skaitā:
 - pasākumā „Valsts valodas apguve” pārejošās saistības uz 2015.gadu (57 personas) bija mazākas salīdzinājumā ar pārejošām saistībām uz 2014.gadu (406 personas), kā arī 2015.gadā no jauna tika iesaistītas mazāk personas (833) salīdzinājumā ar 2014.gadu (3 734). Samazinājums 2015.gadā skaidrojams ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējuma piesaisti pasākuma īstenošanai, pasākumu turpinot īstenot ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros;
 - pasākumā „Pasākums noteiktām personu grupām” ergoterapeitu pakalpojumiem un pasākumā „Pasākumi komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai” ekspertu un konsultantu pakalpojumiem mainīta izdevumu uzskaite (no precēm un pakalpojumiem 2014.gadā uz subsīdijām un dotācijām 2015.gadā);
 - pasākumā „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” samazinājušies izdevumi telpu nomai un kancelejas precēm sakarā ar pasākumā iesaistāmo skaita samazināšanos – no 88 165 personām 2014.gadā līdz 76 259 personām 2015.gadā.
- **2,1 tūkst. euro** – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja apbedīšanas pabalstu saņēmēju skaita samazināšanās par 1 personu vidēji mēnesī (no 15 personām līdz 14 personām) jeb par 6,7%.
- **2 656,3 tūkst. euro** jeb 38,3% – izdevumu samazinājums subsīdijām, dotācijām un sociālajiem pabalstiem, kas saistīts ar Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizāciju, tai skaitā:
 - pasākumā „Valsts valodas apguve” pārejošās saistības uz 2015.gadu (57 personas) bija mazākas salīdzinājumā ar pārejošām saistībām uz 2014.gadu (406 personas), kā arī 2015.gadā no jauna tika iesaistītas mazāk personas (833) salīdzinājumā ar 2014.gadu (3 734). Samazinājums 2015.gadā skaidrojams ar Eiropas Sociālā fonda (ESF) finansējuma piesaisti pasākuma īstenošanai, pasākumu turpinot īstenot ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros;

- 2015.gadā netiek īstenots pasākums „Atbalsts jauniešu brīvprātīgajam darbam”. ESF projekta „Jauniešu garantijas” ietvaros tiek īstenots atbalsta pasākums „Darbam nepieciešamo iemaņu attīstība nevalstiskajā sektorā”;
- pasākumā „Pasākums noteiktām personu grupām” pārejošās saistības uz 2015.gadu (576 darbvietas) bija mazākas salīdzinājumā ar pārejošām saistībām uz 2014.gadu (971 darbvietas), kā arī 2015.gadā no jauna tika izveidotas mazāk darbvietas (114) salīdzinājumā ar 2014.gadu (468). Samazinājums 2015.gadā skaidrojams ar ESF finansējuma piesaisti pasākuma īstenošanai projekta „Subsidētās darbavietas bezdarbniekiem” ietvaros;
- pasākumā „Konkurētspējas paaugstināšanas pasākumi” 2015.gadā no jauna tika iesaistīts mazāk personas (76 259) salīdzinot ar 2014.gadu (88 165). Samazinājums 2015.gadā saistīts ar atsevišķu apmācību grupu iepirkumu procedūras kavēšanos;
- pasākumā „Neformālā izglītības ieguve” (izņemot valsts valodu) 2015.gadā no jauna tika iesaistītas mazāk personas (568) salīdzinājumā ar 2014.gadu (2 066). Samazinājums 2015.gadā skaidrojams ar to, ka pasākumu turpina īstenot ESF projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” ietvaros;
- pasākumā „Nodarbinātības pasākumi vasaras brīvlaikā personām, kuras iegūst izglītību vispārējās, speciālās vai profesionālās izglītības iestādēs” 2015.gadā no jauna tika iesaistītas mazāk personas (3 802) salīdzinājumā ar 2014.gadu (4 287). Samazinājums 2015.gadā skaidrojams ar to, ka tika saņemti atteikumi par pieteiktām darba vietām no darba devējiem;
- pasākumā „Komersantu nodarbināto personu reģionālās mobilitātes veicināšana” pārejošās saistības uz 2015.gadu (39 personas) bija mazākas salīdzinājumā ar pārejošām saistībām uz 2014.gadu (63 personas), kā arī 2015.gadā no jauna tika iesaistītas mazāk personas (163) salīdzinājumā ar 2014.gadu (205).

04.03.00 „Darba negadījumu speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis –

- 1) nodrošināt ienākumu kompensāciju, iestājoties nelāimes gadījumam darbā vai arodslimībai, un citus pasākumus, veicinot indivīdu ātrāku un pēc iespējas kvalitatīvāku atgriešanos darba tirgū pēc darbnespējas perioda;
- 2) paplašināt sabiedrības zināšanas un paaugstināt sabiedrības informētības līmeni par darba aizsardzības jautājumiem.

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 32 107,5 tūkst. euro, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 3 278,0 tūkst. euro vai 11,4%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **2 909,1 tūkst. euro** vai 10,9% – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja atlīdzības darbspēju zaudējuma gadījumā saņēmēju skaita palielināšanās par 385 personām vidēji mēnesī (no 7 189 personām līdz 7 574 personām) jeb 5,4% un atlīdzības vidējā apmēra palielināšanās par 8,63 euro vidēji mēnesī (no 264,02 euro līdz 272,65 euro) jeb 3,3%, slimības pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 25 personām vidēji mēnesī (no 255 personām līdz 280 personām) jeb 9,8% un pabalsta vidējā apmēra palielināšanās par 156,01 euro (no 890,43 euro līdz 1 046,44 euro) jeb 17,5%, atlīdzības apgādnieka zaudējuma gadījumā vidējā apmēra palielināšanās par 52,18 euro vidēji mēnesī (no 212,09 euro līdz 264,27 euro) jeb 24,6%, apbedīšanas pabalsta vidējā apmēra palielināšanās par 104,33 euro

vidēji mēnesī (no 677,00 *euro* līdz 781,33 *euro*) jeb 15,4%, pārējo pabalstu saņēmēju skaita pieaugums par 20 personām (no 364 personām līdz 384 personām) jeb 5,5% un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksas summa palielināšanās par 39 484 *euro* (no 64 *euro* līdz 39 548 *euro*). Slimības pabalsta vidējā apmēra palielināšanos galvenokārt ietekmēja t.s. „pabalstu izmaksu griestu” atcelšana no 2015.gada, kas tika noteikta atbilstoši likumam „Par valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009.gada līdz 2014.gadam”.

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku slimības pabalstu izmaksai un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai 2015.gada beigās, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2015.gada 23.novembra rīkojumu Nr.465 minēto pakalpojumu izmaksai tika piešķirti papildus līdzekļi 323,1 tūkst. *euro* apmērā, tai skaitā:

- slimības pabalsta izmaksai 270,6 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā,
 - pārmaksāto iemaksu atmaksai 52,5 tūkst. *euro* apmērā saistībā ar 2015.gada izpildes tendencēm, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā.
- **377,3 tūkst. *euro*** vai 18,6% – izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem, kas saistīts ar iemaksu palielinājumu pensiju apdrošināšanai par 322,3 tūkst. *euro*, ko ietekmēja personu, par kurām veicamas iemaksas, vidējā skaita palielināšanās par 249 personām vidēji mēnesī (no 2 695 līdz 2 944 personām) jeb 9,2% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 4,68 *euro* vidēji mēnesī (no 52,64 līdz 57,32 *euro*) jeb 8,9%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī iemaksu palielinājums apdrošināšanai bezdarba gadījumam par 22,7 tūkst. *euro*, kas saistīts ar personu, par kurām veicamas iemaksas, vidējā skaita palielināšanās par 60 personām vidēji mēnesī (no 651 līdz 711 personām) jeb 9,2% un iemaksu vidējā apmēra palielināšanās par 2,27 *euro* vidēji mēnesī (no 4,54 līdz 6,81 *euro*) jeb 50,0%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī atskaitījumi budžeta administrēšanai 27,9 tūkst. *euro* apmērā sakarā ar budžeta ieņēmumu īpatsvara pieaugumu no 1,37% 2014.gadā līdz 1,57% 2015.gadā. Izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem ir saistīts arī ar finansējuma apmēra palielinājumu par 4,4 tūkst. *euro* vai 3,4% Darba drošības un vides veselības institūta pakalpojumiem.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **8,4 tūkst. *euro*** vai 4,4% – izdevumu samazinājums subsīdijām un dotācijām sakarā ar personu pieprasījumu skaita samazinājumu kompensēt papildu izdevumus saistībā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību.

04.04.00 „Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis – nodrošināt ienākumu kompensāciju slimības, maternitātes, paternitātes, invaliditātes, bērna vecumā līdz pusotram gadam kopšanas gadījumā un pabalstu apdrošinātās personas vai tās apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 499 670,4 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumi palielinājušies par 47 748,8 tūkst. *euro* vai 10,6%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **45 364,6 tūkst. euro** vai 13,2% – izdevumu palielinājums sociālajiem pabalstiem, ko galvenokārt ietekmēja pensiju apmēra indeksācija, kas veikta 2014.gada oktobrī un 2015.gada oktobrī, kā arī t.s. „pabalstu izmaksu griestu” atcelšana no 2015.gada, kas tika noteikta atbilstoši likumam „Par valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009.gada līdz 2014.gadam”. Palielinājumu ietekmēja invaliditātes pensijas saņēmēju skaita palielināšanās par 620 personām vidēji mēnesī (no 69 402 līdz 70 022 personām) jeb 0,9% un apmēra palielināšanās par 0,15 euro vidēji mēnesī (no 169,57 līdz 169,72 euro) jeb 0,1%, slimības pabalstu saņēmēju skaita vidējais palielinājums par 1 389 personām (no 12 737 līdz 14 126 personām) jeb 10,9% un vidējā pabalsta apmēra palielināšanās par 131,75 euro (no 537,84 līdz 669,59 euro) jeb 24,5%, maternitātes pabalsta vidējā saņēmēju skaita palielināšanās par 72 personām (no 1 451 līdz 1 523 personām) jeb 5,0% un vidējā pabalsta apmēra palielināšanās par 227,40 euro (no 1 985,65 līdz 2 213,05 euro) jeb 11,5%, vecāku pabalsta vidējā saņēmēju skaita palielināšanās par 9 279 personu (no 12 537 līdz 21 816 personām) jeb 74,0%, paternitātes pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 72 personām vidēji mēnesī (no 813 personām līdz 885 personām) jeb 8,9% un pabalsta apmēra palielināšanās par 40,06 euro vidēji mēnesī (no 227,20 euro līdz 267,27 euro) jeb 17,6 %, kaitējuma atlīdzības Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām saņēmēju skaita palielināšanās par 23 personām vidēji mēnesī (no 1 203 personām līdz 1 226 personām) jeb 1,9% un atlīdzības apmēra palielināšanās par 3,77 euro vidēji mēnesī (no 107,82 euro līdz 111,60 euro) jeb 3,5%, apbedīšanas pabalsta apmēra palielināšanās par 12,87 euro vidēji mēnesī (no 1 058,30 euro līdz 1 071,17 euro) jeb 1,2%, pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam apmēra palielināšanās par 79,61 euro vidēji mēnesī (no 417,88 euro līdz 497,50 euro) jeb 19,1% un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksas summas palielināšanās par 571 851 euro (no 1 252 euro līdz 573 103 euro).

Lai novērstu finanšu nepietiekamības risku slimības pabalstu, maternitātes pabalstu, vecāku pabalstu izmaksai un pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai 2015.gada beigās, saskaņā ar Finanšu ministrijas 2015.gada 23.novembra rīkojumu Nr.465 minēto pakalpojumu izmaksai tika piešķirti papildus līdzekļi 32 306,4 tūkst. euro apmērā, tai skaitā:

- slimības pabalsta izmaksai 21 046,1 tūkst. euro apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita un pabalsta apmēra vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā;
 - maternitātes pabalsta izmaksai 3 009,3 tūkst. euro apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita un pabalsta apmēra vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā;
 - vecāku pabalsta izmaksai 7 493, 9 tūkst. euro apmērā saistībā ar pabalsta saņēmēju skaita vidējo pieaugumu mēnesī, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā;
 - pārmaksāto iemaksu atmaksai 757,1 tūkst. euro apmērā saistībā ar 2015.gada izpildes tendencēm, salīdzinot ar prognozēto 2015.gada plānošanas procesā.
- **7 851,5 tūkst. euro** vai 10,4% – izdevumu palielinājums uzturēšanas izdevumu transfertiem, kas saistīts ar iemaksu palielinājumu pensiju apdrošināšanai 6 644,1 tūkst. euro apmērā jeb 9,5%, ko ietekmēja personu, par kurām veicamas iemaksas, vidējā skaita palielināšanās par 5 014 personām (no 111 230 līdz 116 244 personām) jeb 4,5%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī iemaksu palielinājums apdrošināšanai bezdarba gadījumam par 1 049,5 tūkst.

euro jeb 53,0%, kas saistīts ar personu, par kurām veicamas iemaksas, skaita palielināšanās par 4 778 personām vidēji mēnesī (no 46 183 līdz 50 961 personai) jeb 10,3%, kā arī iemaksu palielinājums invaliditātes apdrošināšanai sakarā ar personu, par kurām veicamas iemaksas, skaita palielināšanos par 1 276 personām vidēji mēnesī (no 18 564 personām līdz 19 840 personām) jeb 6,9%. Izdevumu palielinājumu ietekmēja arī atskaitījumi budžeta administrēšanai 133,7 tūkst. *euro* apmērā, sakarā ar budžeta ieņēmumu īpatsvara pieaugumu no 19,64% 2014.gadā līdz 20,34% 2015.gadā.

Izdevumu samazinājuma ietekmējošie faktori:

- **342,8 tūkst. *euro*** vai 5,2% – izdevumu samazinājums sociālajiem pabalstiem, ko ietekmēja pensiju saskaņā ar speciāliem lēmumiem saņēmēju skaita samazināšanās par 139 personām vidēji mēnesī (no 2 155 personām līdz 2 016 personām) jeb par 6,5% un darbā nodarītā kaitējuma atlīdzībām saņēmēju skaita samazināšanās par 37 personām vidēji mēnesī (no 1 203 personām līdz 1 166 personām) jeb 3,1% un atlīdzības vidējā apmēra mēnesī samazināšanās par 1,31 *euro* (no 90,37 *euro* līdz 89,06 *euro*).

04.05.00 „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets”

Apakšprogrammas mērķis - īstenot valsts sociālās apdrošināšanas pakalpojumu un valsts sociālo pabalstu politiku, sniedzot Latvijas un citu Eiropas Savienības valstu iedzīvotājiem, kā arī to valstu, ar kurām Latvija ir noslēgusi starpvalstu līgumus sociālās drošības jomā, iedzīvotājiem kvalitatīvus pakalpojumus.

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 14 821,3 tūkst. *euro*, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, izdevumu palielinājums 212,3 tūkst. *euro* vai 1,5%.

Izdevumu palielinājuma ietekmējošie faktori:

- **20,8 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums atlīdzībai, t.sk. 13,0 tūkst. *euro* atalgojumam, lai nodrošinātu pabalsta par asistenta izmantošanu personām ar I grupas redzes invaliditāti administrēšanu (atbilstoši Ministru kabineta 2014.gada 10.novembra sēdes protokola Nr.61 14.§ „Noteikumu projekts „Noteikumi par pabalstu par asistenta izmantošanu personām ar I grupas redzes invaliditāti”” 3.punktam);
- **460,0 tūkst. *euro*** – izdevumu palielinājums precēm un pakalpojumiem, tai skaitā:
 - komandējumiem un dienesta braucieniem sakarā ar ārvalstu darba braucieniem (3,0 tūkst. *euro*);
 - telpu nomai sakarā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) īpašumā bijušo objektu nodošanu Labklājības ministrijas īpašumā un VSIA „Šampētera nams” pārvaldīšanā un jaunu līgumu par telpu nomu noslēgšanu (389,6 tūkst. *euro*);
 - pasta izdevumiem sakarā ar to, ka 2014.gadā nebija nomaksāts rēķins saistībā ar līguma nosacījumu pārkāpšanu no pakalpojuma sniedzēja SIA POSTSERVICE puses (15,8 tūkst. *euro*);
 - transporta nomai un krāvēju pakalpojumiem sakarā ar VSAA struktūrvienību pārvietošanu (5,1 tūkst. *euro*);
 - valsts fondēto pensiju shēmas administrēšanai sakarā ar kontu operatora pakalpojuma vienas vienības cenas pieaugumu no 0,0455 *euro* 2014.gadā līdz 0,0484 *euro* 2015.gadā saskaņā ar kontu operatora līguma nosacījumiem (45,7 tūkst. *euro*);
 - tiesvedības nodevām (0,8 tūkst. *euro*).

- **2,3 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums starptautiskajai sadarbībai (dalības maksa International Social Security Association) sakarā ar valūtas kursa svārstībām.
- **486,5 tūkst. euro** – izdevumu palielinājums pamatkapitāla veidošanai SAIS attīstībai sakarā ar ārējo izstrādātāju darba apjoma palielinājumu, tai skaitā, normatīvo aktu izmaiņu ieviešanai (310,8 tūkst. euro), SAIS un IT serveru infrastruktūras atjaunošanai 2015.gadā (171,3 tūkst. euro) un kopētāju iegādei VSAA struktūrvienībām (4,4 tūkst. euro).

Izdevumu samazinājuma galvenie ietekmējošie faktori:

- **470,1 tūkst. euro** – izdevumu samazinājums precēm un pakalpojumiem, tai skaitā:
 - sakarā ar pieaicināto speciālistu pakalpojumu apjoma samazināšanos kapitāla daļu novērtēšanai un klientu apkalpošanas kvalitātes analīzes veikšanai (7,1 tūkst. euro);
 - obligātajai veselības pārbaudei (notiek 1 reizi 3 gados) sakarā ar veselības pārbaudi nodarbinātajiem 2014.gadā (21,7 tūkst. euro);
 - darba telpu uzturēšanai sakarā ar objektu nodošanu VSIA „Šampētera nams” pārvaldībā un izdevumu par zemes nomu, NĪ nodokli, apsardzi, telpu un teritorijas uzkopšanu, telpu iekārtas apkopi, telpu remontiem iekļaušanu telpu nomas maksā, ka arī līgumu pārslēgšanu ar pakalpojumu sniedzējiem (285,1 tūkst. euro);
 - IT/ IS uzturēšanai sakarā ar konsultāciju un tehniskā atbalsta apjoma samazināšanos programmatūras uzturēšanai SAIS vidē (58,1 tūkst. euro);
 - datortehnikas apkopei un uzturēšanai sakarā ar pakalpojumu apjoma samazināšanos (95,5 tūkst. euro);
 - autotransporta uzturēšanai (2,6 tūkst. euro).
- **287,2 tūkst. euro** – izdevumu samazinājums pamatkapitāla veidošanai saistībā ar Microsoft un Serena PVCS Versiju menedžera licenču iegādes apjoma samazināšanos (238,5 tūkst. euro), darba telpu siltumapgādes sistēmas renovāciju (37,1 tūkst. euro) un automašīnas iegādi (11,6 tūkst. euro) 2014.gada decembrī.

Programmas (apakšprogrammas) kods, nosaukums, pasākums, projekts, funkcija	2015. gada 12 mēnešu plāns tūkst. euro	2015. gada 12 mēnešu izpilde tūkst. euro	2015. gada 12 mēnešu izpilde pret 2015.gada 12 mēnešu plānu %
04.00.00 Sociālā apdrošināšana	2 205 415,1	2 203 109,1	99,9
04.01.00 Valsts pensiju speciālais budžets	1 670 230,6	1 669 741,7	100,0
04.02.00 Nodarbinātības speciālais budžets	132 162,0	130 733,6	98,9
04.03.00 Darba negadījumu speciālais budžets	32 446,6	32 107,5	99,0
04.04.00 Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets	470 928,7	470 344,6	99,9
04.05.00 Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets	14 827,4	14 821,3	100,0

04.00.00 Valsts sociālā apdrošināšana

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 99,9% no plānotā finansējuma, t.sk.:

- valsts pensiju speciālais budžets – 100,0%;
- nodarbinātības speciālais budžets – 98,9%;

- darba negadījumu speciālais budžets – 99,0%;
- invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets – 99,9%;
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets – 100,0%.

Izdevumu izpilde **sociālajiem pabalstiem** kopā ir **99,9%** no plānotā. Šādu rezultātu galvenokārt ietekmēja tas, ka pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā, slimības un paternitātes pabalsta saņēmēju skaits, kā arī invaliditātes pensijas un bezdarbnieku pabalsta vidējais apmērs nerasniedza 12 mēnešiem plānoto.

Izdevumi **subsīdijām un dotācijām**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti **98,5%**.

04.01.00 „Valsts pensiju speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** ir **100,0%**. Izdevumi par **488,9 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **88,2 tūkst. euro** izdienas pensijām, jo pensijas saņēmēju skaits par 6 personām vidēji mēnesī jeb 0,2% nerasniedza periodam plānoto un pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 1,68 euro jeb 0,5% ;
- **172,3 tūkst. euro** Augstākās Padomes deputātu pensijām, jo pensijas saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 11 personām vidēji mēnesī jeb 10,5%;
- **1,4 tūkst. euro** pensijām saskaņā ar speciāliem lēmumiem, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 3,52 euro jeb 19,2%;
- **6,6 tūkst. euro** pabalstam laulātā nāves gadījumā, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 3 personām vidēji mēnesī jeb 0,6%;
- **819,8 tūkst. euro** pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai;
- **348,6 tūkst. euro** Eiropas Savienības pensiju shēmai pārskaitītajam kapitālam.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **680,5 tūkst. euro** vecuma pensijām, jo pensijas saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 106 personām vidēji mēnesī jeb 0,02% un pensijas apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto apmēru par 0,06 euro jeb 0,02%;
- **246,1 tūkst. euro** pensijām apgādnieka zaudējuma gadījumā, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto apmēru par 2,59 euro jeb 1,9%;
- **20,7 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstam, jo pabalsta saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 2 personām vidēji mēnesī un pabalsta apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 0,42 euro jeb 0,1%;
- **0,7 tūkst. euro** kaitējuma atlīdzībai Černobiļas AES avārijas rezultātā cietušajām personām, jo atlīdzības apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 1,66 euro jeb 1,7%.

Izdevumi **uzturēšanas izdevumu transfertiem**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti **100,0%**.

04.02.00 „Nodarbinātības speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** bija **98,9%** no plānotā finansējuma. Izdevumi par **1 159,2 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

- **1 099,1 tūkst. euro** bezdarbnieka pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 102 personām vidēji mēnesī jeb 0,3% un pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 1,80 euro jeb 0,8%;
- **3,5 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju nerasniedza periodam plānoto par 1 personu vidēji mēnesī jeb 6,7% un pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 2,81 euro jeb 1,5%;
- **56,6 tūkst. euro** pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai.

Izdevumi **precēm un pakalpojumiem un subsīdijām un dotācijām** (Nodarbinātības valsts aģentūras aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu realizācijai) bija izlietoti **100,0%** no plānotā finansējuma.

Izdevumi **uzturēšanas izdevumu transfertiem**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti **98,9%** no plānotā. Izdevumi nerasniedza plānotos sakarā ar to, ka mazāk nekā plānots bija nepieciešams veikt iemaksas pensiju apdrošināšanai, jo iemaksu apmērs vidēji mēnesī nerasniedza plānoto par 0,69 euro jeb 1,5%.

04.03.00 „Darba negadījumu speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** bija **100,0%**. Izdevumi par **0,6 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **29,2 tūkst. euro** slimības pabalstiem, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 8,68 euro jeb 0,8%;
- **4,2 tūkst. euro** atlīdzībai apgādnieka zaudējuma gadījumā, jo atlīdzības apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 1,15 euro jeb 0,4%;
- **3,0 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 1 personu jeb 25,0%;
- **0,4 tūkst. euro** pārējiem pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 34 personām jeb 8,1%;
- **17,5 tūkst. euro** – pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **53,6 tūkst. euro** atlīdzībai darbspēju zaudējuma gadījumā, jo atlīdzības apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 1,20 euro jeb 0,4%.

Izdevumi **subsīdijām un dotācijām**, salīdzinot ar pārskata periodam plānoto, bija izlietoti 73,1%, kas saistīts ar personu pieprasījumu segt papildu izdevumu kompensāciju saistībā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību skaita samazinājumu.

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos **uzturēšanas izdevumu transfertiem** ir 89,9% no plānotā finansējuma apmēra. Izdevumi nerasniedza plānotos sakarā ar to, ka mazāk nekā plānots bija

nepieciešams veikt iemaksas pensiju apdrošināšanai, jo personu skaits, par kurām veicamas iemaksas, nerasniedza plānoto par 32 personām vidēji mēnesī jeb 1,1% un iemaksu apmērs vidēji mēnesī nerasniedza plānoto par 6,74 *euro* jeb 10,5%, kā arī mazāk nekā plānots bija nepieciešams veikt iemaksas apdrošināšanai bezdarba gadījumam, jo personu skaits, par kurām veicamas iemaksas nerasniedza plānoto par 45 personām vidēji mēnesī jeb 6,0% un iemaksu apmērs vidēji mēnesī nerasniedza plānoto par 0,54 *euro* jeb 7,2%.

04.04.00 „Invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos **sociālajiem pabalstiem** bija **99,8%** no plānotā finansējuma. Izdevumi par **584,1 tūkst. euro** nerasniedza plānotos, tai skaitā:

Izdevumi nerasniedza plānotos rādītājus –

- **460,4 tūkst. euro** invaliditātes pensijām, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 0,63 *euro* jeb 0,4%;
- **63,6 tūkst. euro** pensijām saskaņā ar speciāliem lēmumiem, jo pensijas apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 2,63 *euro* jeb 1,3%;
- **691,8 tūkst. euro** slimības pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 391 personu vidēji mēnesī jeb 2,7%;
- **36,8 tūkst. euro** apbedīšanas pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza plānoto par 1 personu jeb 0,5% un pabalsta apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 10,57 *euro* jeb 1,0%;
- **70,7 tūkst. euro** paternitātes pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 37 personām vidēji mēnesī jeb 4,0%;
- **21,5 tūkst. euro** darbā nodarītā kaitējuma atlīdzībām, jo atlīdzības saņēmēju skaits nerasniedza periodam plānoto par 4 personām vidēji mēnesī jeb 0,3% un atlīdzības apmērs vidēji mēnesī nerasniedza periodam plānoto par 1,22 *euro* jeb 1,4%;
- **241,9 tūkst. euro** – pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai.

Izdevumi pārsniedza plānotos rādītājus –

- **762,9 tūkst. euro** maternitātes pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 15 personām vidēji mēnesī jeb 1,0% un pabalsta apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 20,15 *euro* jeb 0,9%;
- **27,2 tūkst. euro** kaitējuma atlīdzībai ČAES avārijas rezultātā cietušajām personām, jo atlīdzības apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 2,03 *euro* jeb 1,8%;
- **5,1 tūkst. euro** pabalstam pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušajam laulātajam, jo pabalsta apmērs vidēji mēnesī pārsniedza periodam plānoto par 17,67 *euro* jeb 3,7%;
- **207,5 tūkst. euro** vecāku pabalstiem, jo pabalsta saņēmēju skaits pārsniedza periodam plānoto par 211 personām vidēji mēnesī jeb 1,0%.

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos **uzturēšanas izdevumu transfertiem** ir **100,0%** no plānotā finansējuma apmēra.

04.05.00 „Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras speciālais budžets”

Izdevumu izpilde 2015.gada 12 mēnešos ir 99,96% no plānotā finansējuma. Norēķini ar preču un pakalpojumu sniedzējiem veikti pilnā apjomā.

Informācija par finanšu vadības uzlabošanas pasākumu veikšanu:

- saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem, tika veikta valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta līdzekļu izlietojuma kontrole un patstāvīga uzraudzība, kā arī regulāri tika veiktas izmaiņas finansēšanas plānos, nepieciešamības gadījumā veikti tāmju precizējumi;
- analizējot valsts sociālās apdrošināšanas speciālo budžeta izpildes tendences, tai skaitā naudas plūsmas dinamiku un statistisko datus, regulāri tika veikta fiskālo risku analīze un 2015.gada beigās, lai novērstu finanšu nepietiekamības risku vecuma pensiju, bezdarbnieku, slimības, maternitātes un vecāku pabalstu izmaksai, kā arī pārmaksāto sociālās apdrošināšanas iemaksu atmaksai tika sagatavots apropriācijas palielinājuma pieprasījums. Riska novēršanai ar Finanšu ministrijas 2015.gada 23.novembra rīkojumu Nr.465 tika veikts apropriācijas palielinājums 62,3 milj. *euro* apmērā valsts pensiju speciālajā budžetā, nodarbinātības speciālajā budžetā, darba negadījumu speciālajā budžetā, kā arī invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā.

Vērtējot izdevumu palielinājumu ietekmējošos faktorus, tika novērots, ka 2015.gadā sociālās apdrošināšanas pakalpojumu izmaksu pieaugumu visvairāk ietekmēja t.s. „pabalstu izmaksu griestu” atcelšana, kas tika noteikta atbilstoši likumam „Par valsts pabalstu izmaksu laika periodā no 2009.gada līdz 2014.gadam”. Minētā norma tika ņemta vērā, sagatavojot sociālās apdrošināšanas pakalpojumu izmaksu prognozes 2015.gadam, tomēr lielā mērā 2015.gada izpildi ietekmēja t.s. „cilvēku uzvedības modelis”. Tā slimības pabalstu izmaksām bija vērojams iepriekšējos gados neraksturīgas tendences arī vasaras mēnešos. Maternitātes un vecāku pabalstu izdevumu pārsniegums pār plānoto izskaidrojams ar dzimstības līmeņa pieaugumu pret prognozēto un vīriešu aktīvāku iesaistīšanos bērna kopšanā un pabalstu saņemšanā (vīriešu – vecāku pabalstu saņēmēju skaits pieauga 4,4 reizes, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu). Izmaksas bezdarbnieku pabalstiem ietekmēja pabalsta saņēmēju skaita īpatsvara pieaugums līdz 48,9%, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu. Izmaksas vecuma pensijām ietekmēja no jauna piešķirto pensiju Latvijas pensionāriem apmēra pieaugums un izdevumu pieaugums „importa pensijām” (citas valsts piešķirtās pensijas izmaksa Latvijas iedzīvotājiem saskaņā ar starptautiskajiem sadarbības līgumiem). Izdevumu pieaugumu pārmaksāto iemaksu atmaksai ietekmēja ar 2014.gada 1.janvāri valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālā apmēra atjaunotā piemērošana (Ministru kabineta 2013.gada 17.decembra noteikumi Nr.1478 „Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto un brīvprātīgo iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru”). No 2009.gada līdz 2013.gadam valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālais apmērs bija atcelts;

- efektīvas finanšu vadības nolūkos iesniegti priekšlikumi VSAA administratīvo izdevumu pārdalei apstiprinātā budžeta ietvaros.